

Αρείου Πάγου: 1675/2007

Πηγή: ΕΑΕΔ ΙΚΑ 499/2008, σελ. 741

Εργατικό ατύχημα και χρηματική ικανοποίηση

Επί θανατώσεως προσώπου εξαιτίας εργατικού ατυχήματος η αξίωση χρηματικής ικανοποίησης των μελών της οικογένειας του θύματος λόγω ψυχικής οδύνης κρίνεται πάντοτε κατά το κοινό δίκαιο σε τρόπο ώστε για τη θεμελίωσή της να μην απαιτείται το ειδικό πταίσμα της μη τηρήσεως επιβαλλομένων όρων ασφαλείας, αλλά αρκεί το κατά το κοινό δίκαιο πταίσμα του αδικοπραγήσαντος. Η αδικοπραξία ως προϋπόθεση επιδικάσεως χρηματικής ικανοποίησης, νοείται ως παράνομη πράξη που δημιουργεί υποχρέωση αποζημίωσης, όπως είναι η ανθρωποκτονία από αμέλεια.

Πρόεδρος: ο κ. ΣΠ. ΚΟΥΥΒΑΣ

Εισηγητής: ο κ. ΑΘ. ΘΕΜΕΛΗΣ

Δικηγόροι: οι κ.κ. ΗΛ. ΗΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ – ΣΤΕΦ. ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΣ

Από τα άρθρα 914, 932 του Α.Κ. και 1 και 16 του ν. 551/1915 προκύπτει ότι χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη οφείλεται και επί εργατικού ατυχήματος όταν συντρέχουν οι όροι της αδικοπραξίας. Οι διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 1 του ν. 551/1915, κατά τις οποίες ο παθών σε εργατικό ατύχημα δικαιούται να εγείρει την αγωγή του κοινού αστικού δικαίου και να ζητήσει πλήρη αποζημίωση μόνο όταν το ατύχημα μπορεί να αποδοθεί σε δόλο του εργοδότη ή των προστηθέντων του ή όταν επήλθε σε εργασία στην οποία δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις νόμων, διαταγμάτων ή κανονισμών για τους όρους ασφαλείας των εργαζομένων και εξαιτίας της μη τηρήσεως των διατάξεων αυτών, αναφέρονται στην επιδίκαση αποζημίωσης για περιουσιακή ζημία και όχι στη χρηματική ικανοποίηση, για την οποία δεν υπάρχει πρόβλεψη στον ανωτέρω νόμο και εφαρμόζονται γι' αυτό μόνο οι γενικές διατάξεις. Επομένως επί θανατώσεως προσώπου εξαιτίας εργατικού ατυχήματος η αξίωση χρηματικής ικανοποίησης των μελών της οικογένειας του θύματος λόγω ψυχικής οδύνης κρίνεται πάντοτε κατά το κοινό δίκαιο (άρθρο 914, 932 Α.Κ.) σε τρόπο ώστε για τη θεμελίωσή της να μην απαιτείται το ειδικό πταίσμα της μη τηρήσεως επιβαλλομένων όρων ασφαλείας, αλλά αρκεί το κατά το κοινό δίκαιο πταίσμα του αδικοπραγήσαντος. Η αδικοπραξία, ως προϋπόθεση επιδικάσεως χρηματικής ικανοποίησης, νοείται ως παράνομη πράξη που δημιουργεί υποχρέωση αποζημίωσης, όπως είναι η ανθρωποκτονία από αμέλεια. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την επισκόπηση της προσβαλλόμενης απόφασης, το Εφετείο, κατά την ανέλεγκτη επί της ουσίας κρίση του, δέχθηκε τα ακόλουθα: Την 29.3.2000 στο λατομείο αδρανών υλικών που βρίσκεται στην περιοχή Α. και εκμεταλλεύεται η τρίτη αναιρεσίβλητη, ο Χ. εργαζόμενος στην τελευταία (τρίτη αναιρεσίβλητη) με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ως βοηθός χειριστή λατομείου από το 1994 και ως χειριστής λατομείου από 23.2.1999, χειριζόμενος τον φορτωτή τύπου CATERPILLAR 988Α, φόρτωνε εξορυγμένα από το λατομείο υλικά σε φορτηγά αυτοκίνητα της τεχνικής εταιρείας με την επωνυμία «Χ.Κ. Α.Ε.». Η εργασία αυτή λάμβανε χώρα στην πλατεία φόρτωσης πέτρας του άνω λατομείου. Περί ώρα 13.15' και ενώ δεν υπήρχαν άλλα αυτοκίνητα προς φόρτωση ο ανωτέρω (Χ) οδήγησε τον φορτωτή σε παρακείμενη δευτερεύουσα οδό του λατομείου, με ανωφέρεια ως προς την πορεία του, προκειμένου να προβεί στον καθαρισμό αυτής από υπολείμματα

πέτρας από προηγηθείσες ανατινάξεις στο μέτωπο εξόρυξης του λατομείου, εργασία που ενέπιπτε στα πλαίσια των καθηκόντων του. Στο μέσον περίπου της οδού διενήργησε οπισθοπορεία με συνέπεια ο δεξιός οπίσθιος τροχός να ανέβει στο ανάχωμα που υπήρχε δεξιά της οδού και καθόλο το μήκος αυτής, ύψους 0,70 εκατοστών του μέτρου ως ένα (1) μέτρο και πλάτους ενός (1) μέτρου.

Στην προσπάθεια του να επαναφέρει το όχημα επί της οδού πραγματοποίησε ελιγμούς ανεπιτυχώς, με συνέπεια να ανέβει και ο εμπρόσθιος αριστερός τροχός επί του αναχώματος, να μετατοπισθεί το κέντρο βάρους του οχήματος με συνακόλουθο την ανατροπή του και την πτώση αυτού στο πρηνές βάθους σαράντα μέτρων με αποτέλεσμα το θανάσιμο τραυματισμό του. Η οδός (δευτερεύουσα) στην οποία έγινε το ατύχημα πληρούσε τις προϋποθέσεις που ορίζει το άρθρο 34 παρ.1 εδ.β' και δ' του Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών (ΚΜΛΕ), καθόσον η μέγιστη κλίση αυτής ήταν 12% και το ελάχιστο πλάτος της πέντε μέτρα.

Στα μεγέθη αυτά ως προς την κλίση της οδού αναφέρονται και οι αναιρεσιόντες με την αγωγή και την έφεσή τους. Ότι στον ανωτέρω φορτωτή, έτους κατασκευής 1974, κατά το αμέσως προηγούμενο του ατυχήματος διάστημα, ήτοι από 8.11.1999 έως 17.3.2000 είχαν γίνει εργασίες συντηρήσεως και επισκευής, στις δε 15.3.2000 είχε γίνει συμπλήρωση αζώτου, εξαέρωση φρένων και έλεγχος ελαστικών. Κατά τη διαταχθείσα στα πλαίσια της προανακρίσεως πραγματογνωμοσύνη διαπιστώθηκε ότι λόγω της ακινησίας αυτού και των καταστροφών που υπέστη κατά το ατύχημα δεν ήταν δυνατός ο έλεγχος λειτουργίας και αποτελεσματικότητας των συστημάτων τροχοπεδήσεως και διευθύνσεως.

Ωστόσο, κατά τον οπτικό έλεγχο δεν βρέθηκαν σπασμένοι σωλήνες των υδραυλικών συστημάτων, δεν υπήρχαν διαρροές λαδιού, η κατάσταση στις μπουκάλες ήταν καλή και υπήρχε αέριο υπό πίεση στο δοχείο πίεσεως αζώτου του συστήματος πέδησης. Η κατάσταση των ελαστικών ήταν καλή και διατηρούσαν την πίεσή τους κανονική, εκτός του οπισθίου δεξιού που είχε σκάσει κατά την πτώση του φορτωτή. Από κανέναν στοιχείο δεν αποδεικνύεται προϋφισταμένη του ατυχήματος βλάβη του άνω οχήματος.

Επιπροσθέτως μόνη η παλαιότητα αυτού δεν μπορεί να οδηγήσει σε κρίση για το ακατάλληλο και επικίνδυνο της λειτουργίας αυτού, λαμβανομένης υπόψη και της κατά τα ανωτέρω συντηρήσεώς του. Στη συνέχεια το Εφετείο έκρινε ότι δεν αποδείχθηκε παράνομη πράξη των αναιρεσιβλήτων στην επέλευση του ένδικου εργατικού ατυχήματος και ότι συνεπώς δεν θεμελιώνεται αξίωση των αναιρεσιόντων για επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησεως λόγω ψυχικής οδύνης, την οποία υπέστησαν εξ αιτίας του εργατικού αυτού ατυχήματος, ακολούθως δε απέρριψε την έφεση των αναιρεσιόντων. Με την κρίση του αυτή το Εφετείο δεν παραβίασε τις ως άνω ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 914 και 932 Α.Κ., τις οποίες ορθώς ερμήνευσε και εφάρμοσε, διέλαβε δε στην απόφασή του επαρκείς και σαφείς αιτιολογίες στα κρίσιμα για την έκβαση της δίκης ζητήματα περί του ένδικου εργατικού ατυχήματος και της μη υπάρξεως υπαιτιότητας των αναιρεσιβλήτων στην επέλευση τούτου. Επομένως, οι περί του αντιθέτου, από το άρθρο 559 αριθμ. 1 και 19 Κ.Πολ.Δ. λόγοι της αναίρεσης είναι αβάσιμοι στην ουσία.